

מסורת הש"ס

16 ע"פ פ"א מ"ט מ"ט
פ"ב מ"ה כ"ח
17 מ"ה פ"א [מ"ו] מ"ט
פ"ב [מ"ט] 17 ע"פ מ"ט
מ"ט מ"ט מ"ט מ"ט
כ"ח מ"ט 17 כ"ח
ולשאלתו.

תורה אור השלם

1 ונתתה בבקש ונתת
הכסף בידך והלכת אל
המקום אשר יבחר לך
אלהיך בה
דברים יד כה
2 ונתתה בקבץ בכל
אשר תאמר נפשך בבקר
ובצאן ובין ובשקר ובכל
אשר תשאלך נפשך
ואתלת שם לפני ה'
אלהיך ותשתתף אהב
וביקר. דברים יד כו

הגהות הב"ח

16 ויב"ח ד"ס כל ויב"ח
שכל פ"ט השתכח
השולחני ומלא:

גליון הש"ס

16 ויב"ח ד"ס כל ויב"ח
שכל פ"ט השתכח
השולחני ומלא:

מוסף רש"י

הפורט סלע ממונת
מעשר שני. ממנו מעות
מעשר שני שאלו פירות
ורוצה להחליף כסלע כסף
ממנו מעות הדקן וכוונתו

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מה.

עין משפט
גר מצוה

יא א ב טושי' רד סי
קפס פ"י א:
יב ג מ"י פ"ה מ"ט
מעשר שני ה' י:
יג ד מ"י חס פ"ד ה'
ועי' כ"ח פ"א דמלא
משה כ:
יד ה מ"י פ"ה חס ה'
ד:

רבינו הגנאל

על דירין מחלוקת דאמר
ר' יוחנן אסור ללוות
דינר בריו ומסבבא
דינר של זהב בריו של
זהב ואליבא רב"ש דסברי
דהבא פירא הוא והוה
ליה כסאה כסאה ואסור.
ויאילו עמדה והלכת בך
דינר שקישי ובי ר' יוחנן
כביש אמרה לשמעיה
אלא כיון דנרחה לא תעמי
לה התרנין הכי לא לעמי
ר' יוחנן דאמר פירות על
דינר דברי הכל מחלוקת
דרבנא טיבנא חיה ומארי
אסר הלוואה דינר בריו
משום דחזא דלענין דחך
ומסבבא שווה כפירא דחך
והוב קונה את הכסף
גם הוא לענין הלוואה
משום דחזא דרבי
לגבי פירא עמיה ואסר.
אבל
לגבי פירא עמיה טיבנא
הוי. ואמר'י הכי נמי
ללוות דינר בריו. ת"ש
כביש וסלקה הכי לר'
יוחנן לגבי פירא טיבנא
הוי ומחלוקת מעשר שני
בריו זהב ואע"ג דאסור
ללוות דינר בריו. ת"ש
א"ו מעשר שני נתן
לאכילה ולשתיה ולטיבה
וכי ונתן הפורט סלע של
מעשר שני בירושלים בית
אמרים בכל הסלע מעות.
וב"ה אמרים בשקל כסף
ובשקל מעות פי' מעות
הללו פריטי אינון ופשוטה
היא ואסיקנא אלא דכולי
עלמא הכסף כסף רובא
ואפי' כסף שני פי' רובא
הכסף שווה ויבי מעשר
שני מותר לפורטו בכסף
אחר שני' ונתתה הכסף
ונתתה הכסף בכל אסר
תאיה נפשך וזוהו כסף
כסף רובא. ואי איתמר
הכי איתמר ר' יוחנן
ור"ש לקיש חד אסר
בסלעין על דירין מחלוקת

לגבי נפשיה מי איבא
מוכח לעיל (דף מד):
למא היינו דוקא לגבי נפשיה ולא
לגבי כספא וי"ל דלעיל סבר
כמסקנא דהכא דאי לענין
מקח וממכר פירא הוי לגבי הלוואה
נמי פירא הוי:

אלא כ"ח. ולא יסקבור
אלא אלגייכו קאמר לי
ר' יוחנן סבר לה כמתני'
קונה את הכסף:

ושאני הלוואה. השתא
כפי וכונית הלל
ד"ר יוחנן דאמר מחלוקת
מדאמר ר' יוחנן אע"פ
שאתמר אסור ללוות דינר
דינר אבל מחלוקת מעשר שני
עליו מנ"ל דאיירי דינר זהב
וכנית שמיא דלמא דינר
כסף וכ"ח וי"ל דעל כרחק
דינר זהב איירי דאי שכל
כסף וכנית הלל פשיטא
דמחלוקת דמחלוקת היא
(מע"ש פ"ב מ"ו) לא יעשה
סלעין חילל פירות ולגבי
דוקא אסור ללוות דסברי
דהבא פירא הוי אבל לגבי
מותר ללוות דהבא טענא
הוי דהא מחלוקת סלעין
עליו ולגבי נמי הוי טענא
לחלל פירות עליו וכן לקמן
(דף מה). ר"ש אומר אין
דינר זהב קונה טלית אלמא
לגבי פירא טענא הוי ואפילו
לגבי כספא אסור טענא
דשמיא כילדומו מסתברא
ומיהו ר"ח פירא דהכי אמר
רב האי גאון דהבא פירא
הוי לכל מילי ושמיא זימני
האמוראים הוי זהב ויולא
בהזאה והוה טענא וזימני
הגאון לא היה יולא כלל
ולכך אמר דהבא פירא:

בכל הסלע פירות. רש"י
פי' טעם דגרי ז"ה ונדברי
ז"ש לא נתן טעם משמע
לז"ש יכול לעשות מה שירצה
וכן לקמן בהפורט סלע בירושלים
וקשה דנמסכת עדיות (פ"א
מ"ט) מני לכו כהדי דברים
דכ"ש לחומר'ה והוי ליה
למתניו כהדי קולי ז"ש
לכן גראה דכ"ש דוקא
בכל הסלע קאמרי ולא יתחיל
ז' וג' פעמים שכל פעם
מסתכר (ו) החטוי ונמלא
ממסדי מעשר שני ועי"ל
דהכא דוקא יתן בכל הסלע
מעות שלא יתעפשו
בדרך קודם שיגיע שם:

לפלגי בסלעין ע"ל פ"א
רבינן ל"ג ליה דלמאי
יתלל על סלעין אחרים
מיהו הא לא קשיא
שהראשונים אינם חריפים
להוציאם בירושלים כמו
השניים שהם מטבע
אחר והא דאמר בהגזול
(קמח) (כ"ק דף טו): התקינו
שהיו כל המעות שניגוע
שם:

השתא כספא לגבי פרישי
בהצ"ן. הא פשיטא ליה שיש
חלוק בין ירושלים לחוץ
לירושלים דחון לירושלים
עיקר הלול הוא פירות על
פריטי כדי לקנות בהם
אורח אכילה ולכן לא
פריך מינה ללשנא קמא
ולא למ"ד אף כשירות על
דירין מחלוקת ופליגי אז
דהבא פירא הוי אזי לאו
ולא פריך לל"ג למ"ד דעמייכו
דכ"ש משום כסף ראשון
ולא כסף שני דלענין
ראשון ושני סבור שאין
לחלק בין חוץ לירושלים
לחומה לה: בכל אשר
תאמר נפשך. ואם תאמר
והא צעין פרי מפרי וגדולי
קרקע וי"ל דלא ממעטין
אלא מים ומלא אכל לא
פרוטא דנפרוטא קונה
בקר ואלן דהו פרי מפרי:
אין

אסור ללוות דינר בדניר
דינר דמיא אילימא דינר
של כסף בדניר של כסף
לגבי נפשיה מי איבא
מוכח לעיל (דף מד):
למא היינו דוקא לגבי נפשיה
ולא לגבי כספא וי"ל דלעיל
סבר כמסקנא דהכא דאי
לענין מקח וממכר פירא
הוי לגבי הלוואה נמי
פירא הוי:

אסור ללוות דינר בדניר
דינר דמיא אילימא דינר
של כסף בדניר של כסף
לגבי נפשיה מי איבא
מוכח לעיל (דף מד):
למא היינו דוקא לגבי נפשיה
ולא לגבי כספא וי"ל דלעיל
סבר כמסקנא דהכא דאי
לענין מקח וממכר פירא
הוי לגבי הלוואה נמי
פירא הוי:

השתא כספא לגבי פרישי
בהצ"ן. הא פשיטא ליה שיש
חלוק בין ירושלים לחוץ
לירושלים דחון לירושלים
עיקר הלול הוא פירות על
פריטי כדי לקנות בהם
אורח אכילה ולכן לא
פריך מינה ללשנא קמא
ולא למ"ד אף כשירות על
דירין מחלוקת ופליגי אז
דהבא פירא הוי אזי לאו
ולא פריך לל"ג למ"ד דעמייכו
דכ"ש משום כסף ראשון
ולא כסף שני דלענין
ראשון ושני סבור שאין
לחלק בין חוץ לירושלים
לחומה לה: בכל אשר
תאמר נפשך. ואם תאמר
והא צעין פרי מפרי וגדולי
קרקע וי"ל דלא ממעטין
אלא מים ומלא אכל לא
פרוטא דנפרוטא קונה
בקר ואלן דהו פרי מפרי:
אין

השתא כספא לגבי פרישי
בהצ"ן. הא פשיטא ליה שיש
חלוק בין ירושלים לחוץ
לירושלים דחון לירושלים
עיקר הלול הוא פירות על
פריטי כדי לקנות בהם
אורח אכילה ולכן לא
פריך מינה ללשנא קמא
ולא למ"ד אף כשירות על
דירין מחלוקת ופליגי אז
דהבא פירא הוי אזי לאו
ולא פריך לל"ג למ"ד דעמייכו
דכ"ש משום כסף ראשון
ולא כסף שני דלענין
ראשון ושני סבור שאין
לחלק בין חוץ לירושלים
לחומה לה: בכל אשר
תאמר נפשך. ואם תאמר
והא צעין פרי מפרי וגדולי
קרקע וי"ל דלא ממעטין
אלא מים ומלא אכל לא
פרוטא דנפרוטא קונה
בקר ואלן דהו פרי מפרי:
אין